32852 Grondstoffenvoorzieningszekerheid

Nr. 430 **VERSLAG VAN EEN COMMISSIEDEBAT**
Vastgesteld 21 oktober 2026

De vaste commissie voor Klimaat en Groene Groei en de vaste commissie voor Financiën hebben op 8 september 2026 vervolgoverleg gevoerd met de heer Eerenberg, staatssecretaris van Financiën, en mevrouw Van Veldhoven-van der Meer, minister van Klimaat en Groene Groei, over:

- de brief van de staatssecretaris Openbaar Vervoer en Milieu d.d. 8 september 2025 inzake evaluatie van de recycle- en hergebruikdoelstellingen voor verpakkingen (Kamerstuk 28694, nr. 160);

- de brief van de staatssecretaris Openbaar Vervoer en Milieu d.d. 8 september 2025 inzake reactie op verzoek commissie over de brieven van Hergebruik Nu en Dutch Cups (Kamerstuk 32852, nr. 377);

- de brief van de staatssecretaris Openbaar Vervoer en Milieu d.d. 26 september 2025 inzake onderzoek Ruimte voor circulaire economie op bedrijventerreinen (Kamerstuk 32852, nr. 381);

- de brief van de staatssecretaris Openbaar Vervoer en Milieu d.d. 14 oktober 2025 inzake actualisatie Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE 2025) inclusief kabinetsreactie op ICER (Kamerstuk 32852, nr. 392);

- de brief van de staatssecretaris Openbaar Vervoer en Milieu d.d. 22 oktober 2025 inzake intentieverklaring investeringszekerheid verduurzaming afvalverbrandingsinstallaties (Kamerstuk 30872, nr. 319);

- de brief van de staatssecretaris Openbaar Vervoer en Milieu d.d. 19 november 2025 inzake reactie op het verslag EU-rapporteurs circulaire economie (Kamerstuk 32852, nr. 393);

- de brief van de staatssecretaris Openbaar Vervoer en Milieu d.d. 1 december 2025 inzake vaststelling Circulair Materialenplan (Kamerstuk 30872, nr. 321);

- de brief van de staatssecretaris Openbaar Vervoer en Milieu d.d. 19 december 2025 inzake wijziging regelgeving voor plastic wegwerpbekers en -bakjes en stand van zaken moties en toezeggingen (Kamerstuk 30872, nr. 323);

- de brief van de staatssecretaris Openbaar Vervoer en Milieu d.d. 19 december 2025 inzake stand van zaken voorstellen Plastic Tafel en plasticafdracht aan EU (Kamerstuk 32852, nr. 397);

- de brief van de staatssecretaris Openbaar Vervoer en Milieu d.d. 19 december 2025 inzake voortgang strategische aanpak batterijen 2025 (Kamerstuk 31209, nr. 266);

- de brief van de staatssecretaris Openbaar Vervoer en Milieu d.d. 25 november 2025 inzake circulair textiel (Kamerstuk 32852, nr. 394);

- de brief van de staatssecretaris Openbaar Vervoer en Milieu d.d. 27 november 2025 inzake recente ontwikkelingen totaalaanpak statiegeld (Kamerstuk 28694, nr. 161);

- de brief van de staatssecretaris Openbaar Vervoer en Milieu d.d. 9 februari 2026 inzake reactie op verzoek commissie over de brief van Brancheorganisatie Kringloop Nederland (BKN) over het Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE) 2025 (Kamerstuk 32852, nr. 399);

- de brief van de minister van Klimaat en Groene Groei d.d. 21 april 2026 inzake doorontwikkeltraject uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) (Kamerstuk 32852, nr. 402);

- de brief van de minister van Klimaat en Groene Groei d.d. 23 april 2026 inzake Circulair Materialenplan en decentraal maatwerk (Kamerstuk 30872, nr. 325);

- de brief van de minister van Klimaat en Groene Groei d.d. 10 juni 2026 inzake onderzoeken op het gebied van wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten (Kamerstuk 30872, nr. 327);

- de brief van de minister van Klimaat en Groene Groei d.d. 11 juni 2026 inzake onderzoeken sigarettenfilters, vapes en andere wegwerpplastics (Kamerstuk 32011, nr. 138);

- de brief van de minister van Klimaat en Groene Groei d.d. 23 juni 2026 inzake stand van zaken toepassing recyclaat en rapport over inventarisatie belemmerende wetgeving voor recyclaat in voedselcontacttoepassingen (Kamerstuk 32852, nr. 405);

- de brief van de minister van Klimaat en Groene Groei d.d. 26 juni 2026 inzake kabinetsreactie op aanbevelingen Textieltafel (Kamerstuk 32852, nr. 408);

- de brief van de minister van Klimaat en Groene Groei d.d. 26 juni 2026 inzake verbetering statiegeldregelgeving (Kamerstuk 28694, nr. 162);

- de brief van de minister van Klimaat en Groene Groei d.d. 26 juni 2026 inzake kabinetsreactie op het WKR-adviesrapport Circulair versterkt. Duurzaam materiaalgebruik voor een klimaatneutrale samenleving (Kamerstuk 32852, nr. 407);

- de brief van de minister van Klimaat en Groene Groei d.d. 25 juni 2026 inzake versterking voor een circulaire economie, juni 2026 (Kamerstuk 32852, nr. 406).

Van dit overleg brengen de commissies bijgaand geredigeerd woordelijk verslag uit.

De voorzitter van de vaste commissie voor Klimaat en Groene Groei,
Zwinkels

De voorzitter van de vaste commissie voor Financiën,
Chris Jansen

De griffier van de vaste commissie voor Klimaat en Groene Groei,
Nava

Voorzitter: Graus

Griffier: Teske

Aanwezig zijn vijf leden der Kamer, te weten: Graus, Kostić, Müller, Oualhadj en Zalinyan,

en de heer Eerenberg, staatssecretaris van Financiën, en mevrouw Van Veldhoven-van der Meer, minister van Klimaat en Groene Groei.

Aanvang 18.02 uur.

De **voorzitter**:

Goedenavond allemaal. Welkom bij dit debat van de vaste commissie voor Klimaat en Groene Groei. Allereerst heet ik alle mensen op de publieke tribune van harte welkom, ook de mensen die thuis kijken en luisteren via het digitale kanaal. Van harte welkom aan de minister van Klimaat en Groene Groei en de staatssecretaris van Financiën en hun teams. Vooralsnog is hier één Kamerlid aanwezig: mevrouw Zalinyan van PRO. Dat heeft ermee te maken dat we ook met een plenair debat bezig zijn. Ik kom daar ook vandaan. Mevrouw Kostić is er momenteel bijvoorbeeld nog aan het woord. Mevrouw Zwinkels van het CDA is daar vanavond ook aan het woord, maar zij zal worden waargenomen door deze collega van PRO. Zij zal dus niet verschijnen. We zijn aan het wachten op mevrouw Kostić en nog een paar andere mensen die komen. Als u ons toestaat, wachten wij nog een paar minuten. Bedankt voor uw begrip.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**:

We wachten tot maximaal 18.15 uur en dan gaan we beginnen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**:

Het lid Kostić wordt continu geïnterrumpeerd en we zijn op haar aan het wachten, dus ik heb naar de leden het bericht gestuurd dat ze nu geen vragen meer mogen stellen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**:

We gaan toch rustig aan beginnen. Lid Kostić is onderweg naar de zaal, dus ik wil toch graag het woord geven aan mevrouw Zalinyan namens PRO. Zij spreekt vandaag ook namens mevrouw Zwinkels van het CDA. Aan u het woord. U heeft 1 minuut en 40 seconden. Het is immers een voortzetting, een tweede termijn.

Mevrouw **Zalinyan** (PRO):

Dank, voorzitter. Ik zou graag allereerst een tweeminutendebat willen aanvragen. Mijn bijdrage doe ik, zoals net ook gezegd, namens Jantine Zwinkels van het CDA.

Duidelijkheid en concreetheid: dat vraagt de sector aan de minister. Met het debat dat nu plaatsvindt, hoopte ik dat we wat meer informatie zouden krijgen. Zo zou er een brief komen met duidelijkheid over de circulaire hefboom. Die is weer vertraagd. Wanneer kunnen we die verwachten? Ook moet er duidelijkheid komen over een alternatief voor de plastic-heffing van €567 miljoen. Die had dit voorjaar moeten komen, maar is er nog niet. Kan de minister ons vertellen of ze die de komende week gaat geven?

Tegelijk vraagt de sector om een overheid die mee-investeert, met duidelijkheid over hoe dat financieringsgat van €1,5 miljard per jaar gedicht gaat worden. Hoe gaat de minister reageren op die oproep van de sector? Wat voor concrete stappen gaat zij zetten op financiering, zoals met een reparatiefonds, subsidies of garantstellingen?

Ook wat betreft de UPV verdient de sector duidelijkheid. Bijvoorbeeld als het gaat om luiers. De minister wil dit jaar bezien of die er moet komen, maar de sector heeft dit jaar een definitief besluit nodig over de invoering om te kunnen investeren. Duidelijkheid dus. Gaat de minister die geven?

Dan ultrafast fashion. Frankrijk heeft duidelijkheid geboden en we zien al resultaat: minder troep, meer kansen voor Europese en duurzamere mode. Een vrijwillige reclamecode voor influencers gaat die niet geven. Ook regionale initiatieven bieden grote kansen, maar die hebben opschaling nodig. Hoe kijkt de minister hiernaar?

We moeten de obstakels wegnemen voor circulair ondernemerschap, zoals ook bij het Bouwbesluit. Eén ding is namelijk wel duidelijk: de circulaire economie biedt Nederland zo veel kansen. Ik hoop op een minister die deze kansen met beide handen gaat aanpakken. Er zit superveel energie in de sector en ze zijn klaar om te investeren, maar ze hebben wel een overheid nodig die naast hen gaat staan.

Dank.

De **voorzitter**:

Dank u wel, mevrouw Zalinyan voor uw inbreng namens PRO en ook het CDA. Lid Kostić, u heeft het snel gedaan vanaf de plenaire zaal. We zagen u net nog, dus u

bent letterlijk gevlogen vanuit het luchtvaartdebat. Dan gaan we nu luisteren naar de inbreng van mevrouw Müller. Zij spreekt namens de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie.

Mevrouw **Müller** (VVD):

Dank u wel, voorzitter. Dank u aan iedereen die hier aanwezig is. Ik vind het toch enigszins ongemakkelijk dat we de knip hebben gemaakt en de eerste en tweede termijn van elkaar los hebben gehaald, en dat iedereen hiernaartoe en de bewindspersonen hiernaartoe zijn gekomen en wij hier maar met weinig mensen zitten. Dus excuus daarvoor.

Het is ook maar een korte tweede inbreng. Ik heb eigenlijk maar twee onderwerpen die ik wil inbrengen. Het eerste is statiegeld. De minister heeft ons geïnformeerd over hoe zij dat verder wil invullen met betrekking tot de innameplicht. Zoals de minister ook weet, is proportionaliteit bij statiegeld voor de VVD essentieel. We willen de 90% halen, maar lasten voor ondernemers moeten aantoonbaar nodig en draagbaar zijn.

De VVD is heel blij dat de kleinste ondernemers worden uitgezonderd. Wel hebben we vragen bij de grens van 43 vierkante meter. Waarop zijn die 44 miljoen verpakkingen waar zij over schrijft in de brief gebaseerd? Gaat het daadwerkelijk om extra inzameling of deels om verschuiving van bestaande innamepunten? Komt er een mkb-toets? Als uit de HUF-toets blijkt dat de uitvoering of regeldruk problematisch is, is de minister dan ook bereid om de ondergrens te verhogen?

Ook wil ik graag helderheid over Europa. Klopt het dat het bestaande Nederlandse systeem, bij het niet halen van 90% in 2029, uiterlijk in 2035 aan de Europese minimumeisen moet voldoen?

De **voorzitter**:

Er is een interruptie van mevrouw Zalinyan.

Mevrouw **Zalinyan** (PRO):

Ik was benieuwd of mijn collega ook heeft gelezen wat er deze zomer in het nieuws kwam over de ILT en over de handhaving en het toezicht op statiegeld. Hoe kijkt zij daarnaar? Wat verwacht zij van het ministerie?

Mevrouw **Müller** (VVD):

Als ik het even goed reproduceer, heeft de ILT gezegd: het is onhandig dat er nog steeds blikjes verkocht kunnen worden die niet onder het statiegeldregime vallen. Volgens mij heeft het kabinet ook aangekondigd dat zij met een wet willen komen om dat te verbieden. Dat vind ik ook verstandig.

De **voorzitter**:

Voor degenen die wat later waren: we doen vier interrupties. We kijken of jullie daarmee uitkomen.

Mevrouw **Zalinyan** (PRO):

Een aanvullende vraag. Mijn eerste vraag ging ook met name over de berichten dat het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat -- daar viel circulaire economie namelijk eerst onder -- de ILT gedwarsboomd zou hebben bij de handhaving en het toezicht daarop.

Mevrouw **Müller** (VVD):

Volgens mij was dat een ander nieuwsbericht. Er waren inderdaad meerdere nieuwsberichten over statiegeld de afgelopen tijd. Volgens mij hadden de bewindspersonen gerede zorgen en hebben zij hier bedoeld: hoe kunnen we het op de beste manier invullen? Ik beoordeel dat op die manier.

De **voorzitter**:

Dan mag u doorgaan met uw betoog, alstublieft. O, lid Kostić van de Partij voor de Dieren ook nog.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

Ik wil toch nog even doorgaan op het bericht van de NOS dat de staatssecretaris heeft samengewerkt met Verpact en de drankenproducenten om van statiegeld een loterij te maken in plaats van te luisteren naar het advies van de eigen toezichthouder ILT. ILT is daarin gewoon ondermijnd. De eigen toezichthouder is ondermijnd. Vindt de VVD dat een wenselijke gang van zaken?

Mevrouw **Müller** (VVD):

Ik ga niet mee in die conclusie. Ik denk dat er op zo'n ministerie en voor een bewindspersoon altijd verschillende belangen zijn. Dan moet je ook kijken wat er uitvoerbaar is en wat wel en niet kan. Uiteindelijk hebben ze een afweging gemaakt. Ik kan niet overzien hoe het toentertijd bij hen op tafel heeft gelegen. Ik kan nu overzien welke plannen dit kabinet neerlegt en die beoordeel ik.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

Die loterij ligt volgens mij nog steeds op tafel, maar het gaat om die fundamentele reflectie. Het is namelijk ook belangrijk voor onze rechtsstaat dat de bewindspersonen onze eigen toezichthouders niet gaan ondermijnen. ILT had hele duidelijke plannen voor het statiegeld die werken. De bewindspersonen

besloten om die te negeren en de toezichthouder te ondermijnen. Kan de VVD daarop reflecteren of op z'n minst aan het kabinet vragen om daar meer duidelijkheid over te geven in plaats van dat we doen alsof dit gewoon de normale gang van zaken is?

Mevrouw **Müller** (VVD):

Ik zeg net: een ministerie of een bewindspersonen krijgt altijd verschillende belangen, die allemaal gereed kunnen zijn. We kunnen misschien aan het kabinet vragen om daar ook eens op te reflecteren. Neem bijvoorbeeld de afweging of je zuivel wel of niet wil toevoegen aan je statiegeld. Dat is een belangrijke beslissing, waarbij verschillende mensen verschillende randvoorwaarden kunnen neerleggen of zorgen kunnen uiten. Natuurlijk is dat ook de ILT en natuurlijk zal een bewindspersoon goed naar een toezichthouder moeten luisteren, maar er zijn ook andere invalshoeken, die je ook moet meewegen.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

Tot slot. Fijn dat er nu eindelijk in ieder geval een oproep is van de VVD richting het kabinet om hier wat meer op te reflecteren, maar ik heb het idee dat de VVD dit nieuws totaal niet tot zich heeft genomen, want alle voorbeelden die genoemd worden, zijn niet relevant. Het gaat om het simpele feit dat de ILT, onze eigen toezichthouder, heel duidelijk heeft gezegd: we moeten nu gaan optreden; dit is de manier waarop je dat kan doen, omdat die effectief is. Maar vervolgens trekt het kabinet, trekt een staatssecretaris zijn eigen plan om er met de sector en Verpact een soort gokspelletje van te maken, tegen alle adviezen in. Daar moet je toch echt op kunnen reflecteren als verantwoorde bestuurspartij, lijkt mij.

De **voorzitter**:

Mevrouw Müller, ik hoorde niet direct een vraag, maar u mag er zeker op reageren.

Mevrouw **Müller** (VVD):

Nogmaals, als verantwoord bestuurder kijk je altijd naar verschillende invalshoeken en vraag je je af: hoe kom ik uiteindelijk tot een plan dat er het beste bij past om uiteindelijk een doel te bereiken? Dit kabinet heeft geconstateerd dat er meer moet gebeuren om die 90% te halen. Daar stel ik nog een aantal vragen over, zoals over zuivel, want daar zijn wel echt vragen over te stellen, die ik nu dus ook ga stellen in mijn inbreng.

De **voorzitter**:

Dank u wel. U hebt nog een kleine halve minuut.

Mevrouw **Müller** (VVD):

Nou, dan ga ik snel praten.

De **voorzitter**:

Alstublieft.

Mevrouw **Müller** (VVD):

Is het niet meer proportioneel om voor kleinere ondernemers aan te sluiten bij het Duitse model, waarbij de innameplicht onder de 200 vierkante meter wordt beperkt tot verpakkingen van merken die zij zelf verkopen? Daarmee voorkom je bijvoorbeeld dat een ondernemer die geen zuivel verkoopt, wel gebruikte zuivelflessen en allerlei andere merken moet innemen. Het aangekondigde hygiëneplan hebben wij nog niet gezien. De VVD wil daarom eerst een praktijkpilot voordat dit landelijk wordt uitgerold. Ik overweeg op deze punten ook een motie.

Tot slot drie vragen over de UPV Luiers. Het principe is verdedigbaar, maar het moet voor mensen wel haalbaar en betaalbaar zijn. Welke lasten brengt dit mee voor jonge gezinnen en ouderen? Wil de minister die kosten onafhankelijk laten onderzoeken voordat de invoering helder is en kan de Kamer dat dan meewegen? Is de recyclingcapaciteit in 2027 operationeel en is er voldoende afzet voor het recyclaat? Kortom, laten we dit zorgvuldig doen.

Dank u wel.

De **voorzitter**:

Dank u wel, mevrouw Müller, voor uw inbreng namens de VVD. We gaan luisteren naar het lid Kostić van de Partij voor de Dieren.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

Dank u wel. Ik kom terug op twee punten. Eén is ultrafast fashion en fast fashion. Daar zijn verschillende moties over aangenomen. Voor het reces heeft de minister mij toegezegd dat ze in de zomer goed na zou denken of ze de definitie van ultrafast fashion en fast fashion van Frankrijk zou kunnen overnemen, want daar knelde het blijkbaar. Ik was benieuwd of de minister erover heeft nagedacht, want het lijkt me een hele makkelijke stap zodat we in ieder geval aan de slag kunnen met een reclameverbod. Ik hoor het dus graag. Anders gaan we het met de Kamer oppakken in een tweeminutendebat.

Tot slot. Het NOS-artikel van afgelopen weekend toont aan hoe er een omstreden statiegeldloterij tot stand kwam, hoe een staatssecretaris samenwerkte met drankenproducenten en Verpact om met zo'n loterij te komen. Het Trimbos-instituut waarschuwt dat gokken zo verder genormaliseerd wordt. Het ergste is volgens mij dat je ziet dat een kabinet, dat een staatssecretaris, een eigen

toezichthouder ondermijnt, ook in wat goed is om te doen. De ILT heeft daar goed over nagedacht en weet wat werkt. Kan de minister reflecteren op deze gang van zaken en uitleggen hoe zij dit anders gaat aanpakken? Kan ze beloven dat dit nooit meer gaat voorkomen? Kan ze ook toezeggen om opnieuw te kijken naar de adviezen van ILT en met een brief hierover bij de Kamer terug te komen? Kan zij toezeggen te kijken wat ze daarvan alsnog gaat overnemen? Gaat het kabinet de loterij stopzetten en alsnog inzetten op bijvoorbeeld een statiegeldbonus, dus dat als je je statiegeld inlevert, je er wat extra voor terugkrijgt, of hoger statiegeld, zoals milieuorganisaties en de ILT ook adviseerden?

Dank. Ik vraag een tweeminutendebat aan als dat nog niet is aangevraagd.

De **voorzitter**:

Dat is al aangevraagd door mevrouw Zalinyan, dus u kunt daar te zijner tijd uw moties indienen. We zullen dat verzoek dadelijk uiteraard doorgeleiden naar de Griffie plenair.

We gaan tot slot luisteren naar mevrouw Oualhadj. Zij spreekt namens Democraten 66.

Mevrouw **Oualhadj** (D66):

Klopt. Dank u wel, voorzitter. Ik ga in mijn tweede termijn ook stilstaan, zoals voorgaande sprekers dat ook hebben gedaan, bij een schaduwkant waarvan we niet mogen wegkijken. Jongeren worden namelijk via een stortvloed aan reclame aangejaagd om steeds meer en steeds sneller ultrafast fashion te kopen, met overproductie, overconsumptie en soms zelfs schulden tot gevolg. Dit is kleding die het klimaat zwaar belast en nauwelijks te recyclen is.

Deze week kwam naar buiten dat Frankrijk als eerste EU-land met een heffing op Aziatische fast fashion komt, maar één stap daarvoor -- deze zomer werd bekend dat Frankrijk met een reclameverbod kwam -- willen wij eigenlijk ook graag in Nederland zien. Mijn fractiegenoot, de heer Bamenga, diende in de vorige periode als woordvoerder Circulaire economie een motie in om dit naar Frans voorbeeld te doen, samen met onder andere -- toen nog -- PvdA-GroenLinks en de Partij voor de Dieren. Die haalde toen helaas net geen meerderheid. Wat mij betreft verdient ook een goed idee een tweede leven, dus gaan we ook die motie recyclen.

Dank u wel.

De **voorzitter**:

Dank u wel voor uw inbreng namens Democraten 66. Ik heb even vlug tussendoor gevraagd, buiten de bode om, hoelang we gaan schorsen. We gaan ongeveer tien minuten schorsen, dus we zijn weer terug om ... O, de bewindspersonen blijven hier zitten; dat is gezellig. Maar we zullen dus schorsen -- ik moet altijd kijken of de klokken hier goed lopen -- tot 18.35 uur. Als iemand nog een sanitaire stop wil maken, kan dat dus nog.

Dank u wel. Tot zo meteen.

De vergadering wordt van 18.26 uur tot 18.35 uur geschorst.

De **voorzitter**:

Ik heropen het commissiedebat. Ik geef graag het woord aan de minister van Klimaat en Groene Groei. Er zijn niet heel veel vragen gesteld, dus de minister doet het niet in blokjes maar gewoon allemaal achter elkaar. We wachten de beantwoording af en daarna geef ik u de kans om te interrumperen. U krijgt ook weer gewoon vier interrupties in deze termijn. Mevrouw de minister, aan u het woord.

Minister **Van Veldhoven-van der Meer**:

Dank u wel, meneer de voorzitter. Allereerst de vraag over de circulaire hefboom; wanneer komt die? We wilden niet heel vlak voor deze tweede termijn van een debat dat we al gehad hebben, nog een brief versturen, maar hij is bijna klaar, dus hij komt heel snel. We dachten: dan geven we ook uw Kamer alle ruimte om dat goed te beoordelen voor het volgende gesprek dat we met elkaar hebben.

Ik begin met ultrafast fashion. De eerste stap, zo heb ik de vorige keer gezegd, is het definiëren ervan: we hebben fast fashion, en wanneer is het nou ultrafast fashion? Daar werken we samen met Frankrijk aan. Frankrijk begint nu met een deel van die definitie, maar die moet ook nog nader worden uitgewerkt, dus we kijken daar echt gezamenlijk naar. Ik neem daarin ook samen met andere lidstaten een leidende rol. We hebben met een non-paper een oproep gedaan aan de Commissie. Het is natuurlijk ook echt een vraagstuk van de Europese markt, dus we kijken met anderen daarnaar, maar dat werk is gewoon nog niet klaar. Die gezamenlijke definitie is wel echt de eerste basis die van belang is. Maar daar wordt dus aan gewerkt. Dat non-paper is dus gebruikt om ook anderen met deze agenda in verband te brengen. Ook reclame komt daar bijvoorbeeld in terug.

Dan statiegeld ... Ik zie dat men wil interrumperen. Volgens mij had de voorzitter net gesuggereerd om interrupties aan het einde te doen.

De **voorzitter**:

Ik dacht dat u allemaal akkoord was. We komen zo bij u terug. Mevrouw de minister, aan u het woord.

Minister **Van Veldhoven-van der Meer**:

Mevrouw Müller vroeg naar dat inzamelpercentage van 90%; hebben we tot 2035? Nee, dat hebben we niet. We moeten voor 1 januari 2029 aantonen dat we de 90% hebben gehaald, want als we dat niet halen dan zitten we vast aan dat

hele strikte Europese systeem waarbij we ook geen uitzondering kunnen maken voor kleine ondernemers. Dus alleen als we het tot dat hele strikte systeem zouden laten komen, hebben we tot 2035. Maar als we dat willen voorkomen, moeten we dat echt per 1 januari 2029 klaar hebben.

Waar zijn de 44 miljoen verpakkingen op gebaseerd? Dat is gebaseerd op verwachte extra inzameling bij nieuwe innamepunten.

Worden de gebruikelijke toetsen gedaan? Ja, de mkb- en HUF-toets nemen we uiteraard allemaal mee in de regelgeving.

Dan de vraag over het Duitse model. We gaan niet over op het Duitse model, maar ik hoorde mevrouw Müller ook spreken over zuivelverpakkingen bijvoorbeeld. Juist omdat we zuivel nu toevoegen, kan ik me wel voorstellen dat we in de verdere uitwerking nog eens kijken of er een manier is om partijen die echt geen zuivel verkopen -- omdat die stroom ook weer een speciale schoonmaakbehoefte heeft -- uit te zonderen van de verplichting om dat in te nemen, omdat dat weer ... Nou ja, er zou in de uitvoering van het ophalen en het schoonmaken wellicht nog wat kunnen. Dat onderzoek ik, maar alleen specifiek voor zuivel, omdat daar nou eenmaal die specifieke context bij hoort.

Praktijkpilots om alvast met die uitvoerbaarheid -- dat is precies zo'n punt -- aan de gang te gaan, lijken mij een uitstekend idee. Dat zal ik bespreken met Verpact en de sector, om te kijken of we alvast wat kunnen gaan leren. We voeren een grootschalige uitrol uit. Dat helpt ons allemaal, denk ik.

Dan de luiers. Dat onderwerp heeft warme belangstelling, heb ik begrepen. Ik heb de Kamer natuurlijk gehoord in de eerste termijn. We gaan dat allemaal goed wegen en dan komen we er nog eens bij u op terug. Wellicht wordt het eind dit jaar, misschien begin volgend jaar, maar we gaan natuurlijk ook kijken of er capaciteit is -- de kosten zijn onderzocht -- en of er een afzetmarkt is. Op de punten die mevrouw Müller noemt zullen we dan zeker terugkomen. Er gaan wat geruchten over grote kosten, maar de prijsstijging wordt op dit moment geschat op 2%. Dus dat is ongeveer de prijsrange waar het over gaat. Maar nogmaals, ik heb wel gezien dat er in 2025 volgens mij nog een motie met 100 stemmen in de Kamer was aangenomen om hiermee aan de slag te gaan. Aan de andere kant hoor ik ook wat zorgen en heb ik de inbreng van de Kamer goed gehoord. We wegen dat allemaal en we komen hier nog bij u op terug.

Dan de vragen over statiegeld en de handhaving. Ik vind het echt heel belangrijk om voor dit onderwerp iets meer tijd te nemen, want dit speelde onder de staatssecretaris van IenW, toen verantwoordelijk voor het statiegeld, zoals al werd aangehaald. Daar speelden eigenlijk twee dingen tegelijkertijd. Het is wel belangrijk dat we die net met elkaar vermengen.

Verpact haalt al jaren de inzameldoelstelling van 90% niet. Daarom hebben we nu ook dat gesprek over de uitbreiding van statiegeld. Daarom startte de ILT een handhavingstraject en legde zij in 2024 en 2025 lasten onder dwangsom op aan Verpact. Hiernaast liep een ander traject, dat van de totaalaanpak statiegeld, waarmee het de bedoeling was om het percentage van 90% te gaan halen. Dit moest dan de uitvoering van het bestaande statiegeldsysteem verbeteren. Hiervoor werd ook naar Verpact gekeken. Die twee trajecten hadden inhoudelijk

natuurlijk op twee punten overlap met elkaar, namelijk het geven van een financiële prikkel en het aantal innamepunten.

Daarom is de ILT door het ministerie expliciet verzocht, vanuit haar eigen rol, om de totaalaanpak, die dus bedoeld was ter verbetering van het behalen van die 90%, op onderdelen te beoordelen. De ILT is toen akkoord gegaan met het voorgestelde alternatief voor een financiële prikkel en de Kamer is ook over al deze zaken geïnformeerd. Dus de suggestie dat de ILT ondermijnd is, herken ik dan ook niet. Met het lid Kostić zeg ik, en dat zei ik ook al vroeger toen ik zelf op IenW zat: ik gun echt elke minister een sterke onafhankelijke toezichthouder. Dat is ongelofelijk belangrijk, juist omdat we soms het politieke debat hebben; als we eenmaal een afspraak hebben gemaakt, dan moet daar onafhankelijk toezicht op worden gehouden. Dat mag geen onderdeel zijn van een politieke weging -- en ik heb er ook alle vertrouwen in dat de ILT die rol speelt.

Voorzitter. Daarmee ben ik bijna aan het einde van de beantwoording. Er was nog een vraag gesteld over het Bouwbesluit van het lid Zalinyan, mede namens mevrouw Zwinkels van het CDA. De bouw is hartstikke belangrijk; dat is echt een van de prioritaire sectoren waar we veel kunnen bereiken als het gaat over een schaalsprong voor circulair. Ik kom er samen met de minister van VRO bij uw Kamer op terug hoe wij met die bouw aan de gang willen gaan.

Ik kijk even of ik nog iets anders heb gemist. Dat is niet het geval. Ik hoop dat ik daarmee de vragen van de leden heb beantwoord. De staatssecretaris van Financiën zal nog de vraag over de afvalsector beantwoorden.

De **voorzitter**:

Mevrouw Oualhadj had andere verplichtingen om 19.00 uur, dus ik wilde haar even laten voorgaan met de vragen; maar ze is al vertrokken, neem ik aan. Ze zijn allemaal niet zo snel als het lid Kostić met rennen hier. Zullen we de staatssecretaris dan ook nog even de beantwoording laten doen?

Minister **Van Veldhoven-van der Meer**:

Hij heeft maar één vraag.

De **voorzitter**:

Ja, zeker. Alstublieft, meneer de staatssecretaris.

Staatssecretaris **Eerenberg**:

Voorzitter, dank u wel. Eén vraag, waar we het in eerste termijn natuurlijk ook over gehad hebben: de technische invulling van de belasting voor de afvalsector. Daar hebben de minister en ondergetekende goede gesprekken over gevoerd met de sector. Ik heb ook in de eerste termijn uitgesproken dat wij ook de zorgen van de sector begrijpen en in zekere zin ook onderkennen. De vraag is wat het kabinet daarmee heeft gedaan. Ik vrees dat ik de eer heb om het meest

onbevredigende antwoord te geven vanavond, want daarvoor zult u toch echt tot Prinsjesdag moeten wachten.

De **voorzitter**:

Dus eigenlijk had u hier bijna voor spek en bonen gezeten?

Staatssecretaris **Eerenberg**:

Nee, maar dit debat is altijd een feestje om bij te mogen zijn.

De **voorzitter**:

Dank u wel, zo is dat. Dank u wel, meneer de staatssecretaris voor de beantwoording. Dan gaan we naar de leden. Mevrouw Zalinyan. Of lid Kostić?

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

Ik heb een vraag gemist. Misschien is het goed om die eerst te beantwoorden.

De **voorzitter**:

Zeker. Zeg die maar gerust.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

Oké. Misschien wil jij dan eerst, Ani? Nee? Dankjewel. Ik had een concrete vraag gesteld over de loterij en of dat nou gewoon doorgaat. Het lijkt mij heel vreemd, ten eerste omdat de ILT er al niet fan van was, maar ook het Trimbos zegt dat dit gokken stimuleert. Volgens mij willen we dat met z'n allen niet. Dus is deze minister bereid om dat van tafel te halen?

Minister **Van Veldhoven-van der Meer**:

Dat Trimbos-advies is destijds uitgekomen onder een andere bewindspersoon. Ik ga daar eens even naar kijken. We hebben nu namelijk statiegeld, dat we gaan uitbreiden om dat geheel op 90% te krijgen. Daar was dat aanvullende pakket van die totaalaanpak voor bedoeld. Dus misschien is het niet meer nodig. Ik zal het nog eens met de sector bespreken. Als daar zorgen zijn over gokverslaving, dan is het altijd goed om die nog eens te bespreken, maar dat moet natuurlijk ook weer niet leiden tot bijvoorbeeld een verlaging van de inname, want dan hebben we aan de andere kant weer een issue.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

Het sluit nog wel aan op mijn andere gemiste vraag. Ik vroeg ook of deze minister bereid was om alsnog terug te komen op de adviezen van de ILT over wat je zou kunnen doen om het statiegeldsysteem te verbeteren, die door de vorige staatssecretaris zijn genegeerd. Ik vroeg of de minister daarop wil terugkomen in een brief. Dan kan ze daarin meteen meenemen wat ze heeft bedacht wat betreft die loterij. En een termijn, alsjeblieft.

De **voorzitter**:

En een termijn.

Minister **Van Veldhoven-van der Meer**:

Wij doen iets anders, namelijk: we gaan statiegeld uitbreiden. Daarmee borgen we dat die 90% wordt bereikt.

De **voorzitter**:

Lid Kostić, zegt u het maar.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

Ik had heel concreet gevraagd of de minister terug wil kijken naar de adviezen van de ILT en daarop wil reflecteren in een brief. Dan kan de conclusie nog steeds zijn dat ze er niks mee doet, maar dan kan ze daaraan ook nog koppelen of ze de loterij van tafel gaat halen. Ze heeft namelijk net gezegd: ik denk er nog even over na. De Kamer wil graag weten welke termijnen daaraan vastzitten. Dat is het een beetje. Ik vraag dus om een brief daarover.

De **voorzitter**:

We tellen dit niet als interruptie.

Minister **Van Veldhoven-van der Meer**:

We moeten wel even een paar dingen uit elkaar halen. Er werd mij gevraagd om een reflectie; die heb ik net gegeven. Onze lezing is misschien net een andere dan die van het lid Kostić. Ik heb net dus een reflectie gegeven over dat gesprek over de verhouding tussen de ILT en het ministerie wat betreft de totaalaanpak, inclusief de financiële prikkels, wat er is voorgesteld en wat er voor alternatieven zijn. Uiteindelijk is er een keuze gemaakt voor hoe wij daartegen aankijken. De Kamer is daar ook transparant over geïnformeerd. Ik heb daar dus niet zo veel meer aan toe te voegen. Ten principale, wat betreft de borging van die 90%, staat voor ons allemaal, denk ik, het doel voorop en niet het middel. Ter extra borging van het halen van die 90% hebben wij dus het voorstel gedaan om de uitbreiding van statiegeld te realiseren. Daarnaast heeft de sector ook zelf een

verantwoordelijkheid in de context van de totaalaanpak. Natuurlijk ben ik bereid om de zorgen die er zijn, nog eens onder de aandacht te brengen, maar dat is dan aan de sector. Het is ook niet zo dat de ILT heeft verboden dat er zoiets zou mogen plaatsvinden of dat de ILT heeft gezegd: het moet precies zo. Dat is ook allemaal al eerder gewisseld met de Kamer.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

Dan nog heel even kort en duidelijk. Zegt de minister nu: ik ga niks doen aan die loterij; ik laat dat slechte plan gewoon zoals het is, ondanks de waarschuwingen dat dit gewoon gokverslaving in de hand werkt?

Minister **Van Veldhoven-van der Meer**:

Ik heb net tegen het lid Kostić gezegd dat ik mij ook nog eens zou verdiepen in het advies van het Trimbos-instituut en dat nogmaals onder de aandacht zou brengen, ook bij de partijen.

De **voorzitter**:

Zijn er nog interrupties? Mevrouw Zalinyan.

Mevrouw **Zalinyan** (PRO):

Ik had een aantal gemiste vragen. Eentje gaat over de 1,5 miljard euro waar de minister in de eerste termijn mee gekomen was, voor structurele middelen voor circulaire economie. Wat voor concrete stappen worden er breed op het gebied van financiering gezet, bijvoorbeeld wat betreft het reparatiefonds, subsidies en garantstellingen?

Ik had ook nog een vraag over circulair ondernemerschap. Ik noemde als voorbeeld het Bouwbesluit, maar ik bedoelde in bredere zin: hoe kijkt de minister aan tegen allerlei belemmeringen die er zijn om circulair op te schalen?

Ik had ook nog een vraag gesteld over regionale initiatieven, omdat die grote kansen bieden en heel veel provincies juist heel erg bezig zijn met die regionale initiatieven.

Minister **Van Veldhoven-van der Meer**:

Wellicht is er iets toch net buiten de anderhalve minuut gevallen. De 1,5 miljard heb ik u volgens mij niet horen noemen, maar ik ben graag bereid om nog eens te zeggen wat we daarover te vertellen hebben.

Over het ondernemerschap. We zijn inderdaad aan het kijken waar we circulair ondernemerschap kunnen versterken. Omdat wij ook moeten prioriteren met de ambtenaren die we hebben en daarmee zo veel mogelijk willen bereiken, hebben we ook gezegd: laten we nou eens kijken wat een paar grote terreinen zijn waar

we echt een schaalsprong kunnen bereiken. Ik noem een paar van die terreinen. Neem bijvoorbeeld de innovatieve chemie: kunnen we daar echt die economische businesscases tot stand brengen? De elektronica is heel erg belangrijk, want we zien dat de materialen die daaruit komen, van belang zijn voor de strategische autonomie van Europa en ook voor de energietransitie. Daarnaast kijken we naar de bouw, omdat zo'n groot gedeelte van onze grondstoffen in de bouw zit. Ik had uw vraag geïnterpreteerd als dat u vooral geïnteresseerd was in het Bouwbesluit, maar dit is dus waar we in de breedte verder aan werken.

Voor de regionale initiatieven werken we aan de krachtenbundeling Rijk-regio. Daar wordt u over geïnformeerd.

De 1,5 miljard is een oproep van de NVCE. Of we daaraan kunnen voldoen en, zo ja, op welke manier, komt terug bij de voorjaarsbesluitvorming.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Mevrouw Zalinyan gaf aan dat het niet allemaal uit de 1 minuut en 40 seconden spreektijd kwam, maar dat ze ook nog verwees naar de eerste termijn, vandaar. Er heeft nog een tijdje tussen gezeten.

Mevrouw **Zalinyan** (PRO):

Dan had ik nog twee vragen. Daarvoor mogen ook best twee interrupties voor geteld worden. Maar mijn vraag gaat over de UPV Luiers. Ik hoor de minister zeggen "in het voorjaar", "bij de kerst" of "misschien volgend jaar", maar volgens mij is door de sector heel duidelijk aangegeven dat er zo snel mogelijk besluitvorming nodig is, juist om op te kunnen schalen en aan die capaciteit te kunnen voldoen. Is de minister niet bang dat we nu juist een kans missen doordat we zo lang blijven treuzelen over wat we nou precies moeten gaan doen? Dat is mijn eerste vraag.

De tweede gaat over fast fashion. Als je snel eventjes luistert naar de beantwoording van de minister, denk je: "O, best wel goed. Er is actiebereidheid. Dat moet goedkomen." Maar tegelijkertijd hoorde ik ook: "We werken samen met Europa. Dan gaan we even kijken. Dan doen we dit en komt er een reclamecode of iets dergelijks." Een reclamecode gaat niet helpen om iets met de definitie te doen, iets met ultrafast fashion te doen. Gaat de minister hier dus heel concreet mee aan de slag? We hoeven namelijk niet op Europa te wachten. Frankrijk heeft dit al in wetgeving, dus volgens mij is het een kwestie van het Franse model copy-pasten en dan kunnen we daarmee ook hier gewoon aan de slag.

Minister **Van Veldhoven-van der Meer**:

Op het eerdere punt: het is altijd een kwestie van zorgvuldigheid en snelheid. Die wil je met elkaar balanceren. Als we de kerst naderen, doen we ook weleens alsof er in januari geen werk meer zou zijn en alles voor de kerst per se af moet in plaats van net daarna. Dat is eigenlijk de ruimte die ik onszelf ook een beetje gun om ervoor te zorgen dat we zaken goed voorbereiden. We zijn er dus mee aan de

slag. Ik begrijp ook heel goed de behoefte aan duidelijkheid van de sector. Dit is een dossier dat volgens mij al sinds 2019 loopt. Er is in 2025 een internetconsultatie gedaan. Wij hebben het er nu over. Dat is belangrijk. Daarmee zorgen we dus dat het dossier, nadat het een tijd stil heeft gelegen, wel weer voortgang vindt. Maar ik denk dat u mij ook gunt dat ik hier zorgvuldig naar kijk, want er zijn ook mensen die zorgen hebben hierover. Daar moeten we ook recht aan doen. Met die zorgvuldigheid en de aansporing van de Kamer zullen we hier snel op terugkomen, ik denk zo rond het einde van het jaar. Dat is eigenlijk wat ik u wilde zeggen.

Dan de ultrafast fashion. Ook hier geldt: soms zouden we graag veel sneller willen gaan, maar als je geen goede definitie hebt, weet je ook niet waar je verder je maatregelen op moet baseren. In Europees verband met elkaar optrekken is dan toch echt van belang. Dat heb ik de vorige keer gezegd. Overigens hebben de Fransen geen wetgeving die nu copy-pasteklaar is. Er is wel wetgeving, maar om effectief te zijn moet die nog wel uitgewerkt worden in verdere decreten. Ik zie dat het lid Kostić het wel met mij eens is op dit punt. We zien dus dat ook daar de discussie nog niet is afgerond. Ik wil wel heel nauw samenwerken met de Fransen, maar ik wil ook in Europa samen optrekken. We zijn er dus inderdaad hard mee aan de slag, maar dat wil niet zeggen dat we hier morgen iets in kunnen voeren.

De **voorzitter**:

Mevrouw Müller en dan lid Kostić. Eerst mevrouw Müller.

Mevrouw **Müller** (VVD):

Ik kom nog terug op statiegeld. Ik vind het fijn om te horen dat de minister wil onderzoeken of we zuivel bij de wat kleinere ondernemer misschien niet zouden kunnen doen, want het brengt inderdaad extra uitvoeringsproblemen, -issues en -zorgen met zich mee, waarbij Verpact dan ook op meerdere locaties allemaal zuivelinstallaties zou moeten installeren, dus dat lijkt me heel verstandig.

Bij het aantal van 44 miljoen dat in de brief staat, blijf ik toch een klein beetje ongemak hebben, omdat het allemaal heel erg gebaseerd is op aannames. Wanneer gaat iemand iets wegbrengen bij de grote supermarkt en wanneer bij een klein innamepunt? Het wordt dus een beetje gepresenteerd als: als we 43 in plaats van 50 vierkante meter doen, scheelt dat 44 miljoen verpakkingen. Daar ga ik gewoon niet helemaal in mee. Ik wil de minister uitdagen: als straks uit de handhavings-, toezichts-, regeldruk- en mkb-toetsen komt dat dit echt heel veel regeldruk met zich meebrengt, wil zij dan toch ook goed overwegen of die ondergrens niet wat hoger zou moeten zijn? Dus dat geef ik de minister mee. Misschien kan zij daar nog even op reflecteren.

Minister **Van Veldhoven-van der Meer**:

Dit punt snap ik wel. Daarom hebben we die bandbreedte ook aangegeven. In die bandbreedte wil je proportionaliteit versus wat je daar dan voor koopt, zal ik

maar zeggen, goed tegen elkaar afwegen. Dus daarom juist ook die bandbreedte. We wegen dit zorgvuldig. Ik begrijp goed dat mevrouw Müller daar aandacht voor vraagt. Daar komen bij het finale besluit dus ook op terug.

Mevrouw **Müller** (VVD):

Zeker. Volgens mij is het proces dat er een voorhangprocedure komt. Wij zullen het dan, zoals de minister mij kent, zorgvuldig bekijken.

Dan nog even over het UPV Luiers. De minister zegt een klein beetje eufemistisch -- dat is misschien niet het juiste woord ervoor -- dat er wat zorgen zijn, maar die zorgen zijn natuurlijk wel heel serieus: of het uitvoerbaar is en of we mensen hiermee niet met enorme dingen belasten, ondernemers, ziekenhuizen. Ik hoop dat zij die zorgen echt serieus weegt. Dan wachten wij af waar het kabinet mee komt.

Minister **Van Veldhoven-van der Meer**:

Zal ik daar nog op reageren? Uiteraard, dat nemen wij zeker serieus. Ook daarom zeg ik dat ik het niet overhaast wil doen. Ik wil daar de tijd voor nemen en als ik daar dan net iets meer tijd voor nodig heb, zal ik die ook nemen. Tegelijkertijd snap ik ook dat de sector wacht, al lang wacht, en graag die duidelijkheid wil. Dus in die balans komen we daar vast goed uit met elkaar.

De **voorzitter**:

Dat is een goede reactie. Het lid Kostić, wast u de luiers nog steeds?

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

Wat zegt u, voorzitter?

De **voorzitter**:

Wast u de luiers nog steeds?

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

Jazeker. Nou, nee. Eigenlijk niet meer, want mijn kind is nu 2 en die is al een tijdje zindelijk.

De **voorzitter**:

O, kijk. Zo.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

Die gaat zelf naar de wc. Ja, die gebruikt niet eens meer zo'n -- hoe heet het? -- potje. Dus daar ben ik heel trots op.

De **voorzitter**:

Ik vraag me dan altijd af of je dan niet sneller een nieuwe wasmachine nodig hebt. Dus of het allemaal zo gunstig is …

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

Nee, het gaat ook heel goed met onze wasmachine. Dank voor de vraag.

De **voorzitter**:

Kijk eens daar. Dank u wel. Het lid Kostić, aan u het woord.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

Ik gun deze minister natuurlijk even de tijd om in al die dossiers te komen, maar wat ik dan wel bezwaarlijk vind, is dat we het debat over ultrafast fashion met elkaar hebben gevoerd in de eerste termijn en dat de minister toen eigenlijk precies hetzelfde zei als ze nu zegt: ook het verhaal van de definitie, dat het allemaal niet duidelijk is en dat het nog uitgezocht moet worden. Toen zei ik: "Frankrijk heeft een definitie. Ze hebben in elk geval nu een reclameverbod, dat ingaat in 2027. Zij hanteren een definitie. Kan de minister dat niet gewoon overnemen?" Toen zei de minister: ik ga daar eens even goed over nadenken in mijn zomerreces. En dan kom ik hier terug en dan denk ik "hé, de minister heeft erover nagedacht en ze komt met wat nieuws" en dan hoor precies hetzelfde verhaal. Ik wil dat gewoon in de toekomst met elkaar vermijden.

Ik heb hier een motie van de SGP, de Partij voor de Dieren, PRO, D66, NSC, destijds nog, en de ChristenUnie, gesteund door het CDA. Die zegt eigenlijk: neem nou echt concrete maatregelen tegen ultrafast fashion en bereid al wetgeving voor in lijn met Frankrijk. Die motie is aangenomen, maar er wordt niets mee gedaan. Eén van die stappen zou kunnen zijn dat je, bij wijze van spreken morgen, maar binnen normale wetstermijnen, in ieder geval dat reclameverbod regelt. Dus mijn concrete vraag is: is de minister daartoe bereid of moet de Kamer echt opnieuw een motie gaan indienen om haar daartoe aan te sporen?

Minister **Van Veldhoven-van der Meer**:

Het niet hebben van een definitie die werkbaar is, maakt het heel erg lastig om bijvoorbeeld een goede opdracht te geven tot zo'n reclameverbod als de Kamer dat wenst. We hebben daar goed naar gekeken. We zien ook dat Frankrijk wel

een wet heeft, maar nog niet de onderliggende decreten. En met de term "kleding die niet gerepareerd wordt of die vaak wisselt", is het nog best lastig om onderscheid te maken tussen fast fashion en ultrafast fashion. Frankrijk vult het nu in door te zeggen dat bepaalde Aziatische sites niet mogen. Zij hebben daar dus een manier voor gevonden, maar dat wil nog niet zeggen dat dat een definitie is. Ik hecht er echt aan dat we die definitie goed waarborgen, want anders kom je ook in wetstrajecten op een gegeven moment niet verder. Dat weet het lid Kostić ook. Ik zou ook graag willen dat we verder waren en ik zie de aansporing vanuit de Kamer, maar dit is wel iets wat we serieus goed moeten kunnen afbakenen met elkaar. Daar ligt echt nog een vraagstuk en dat heb ik deze zomer helaas niet op kunnen lossen, is het eerlijke antwoord. Dat wil niet zeggen dat ik niet de aansporing van het lid Kostić heb gehoord en dat we er niet naar gekeken hebben.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

Wat ik gewoon niet begrijp, is dat Frankrijk het heeft en dat het in 2027 gewoon ingaat. Ze hebben een manier gevonden om die reclame, die giftige reclame, aan te pakken. Dan zou ik zeggen: het kan wel. Ik spoor deze minister aan om dat op te pakken, die creatieve manieren die Frankrijk wel weet te vinden. Doe daar niet nog een jaar over, maar pak het op. De Kamer is het daarmee eens. Zorg ervoor dat het nationaal wordt geregeld. Spiegel de burger niet weer voor dat we het Europees gaan regelen, want we weten allemaal hoe het in Europa gaat: stroperig. We kunnen nog tien jaar wachten tot Europa daarop in beweging komt. Dus alstublieft, nationale maatregelen.

De **voorzitter**:

Excellentie, wat is daarop uw antwoord.

Minister **Van Veldhoven-van der Meer**:

Ik heb de oproep ook weer gehoord. Ik heb aangegeven wat onze koers is op dit moment. Dat is toch vooral eerst inzetten op die definitie, omdat dat voor mij de basis is om verdere stappen te kunnen zetten. Maar ik begrijp het ongeduld van het lid Kostić en ook sommige anderen die hier ook graag voortgang op willen zien. We trekken ook echt op samen met andere landen om ervoor te zorgen dat dat in Europa op de agenda komt. Soms kunnen dingen toch wel sneller gaan dan u denkt. Laten we hopen dat dat hier ook het geval is.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Er zijn geen interrupties meer aan de kant van de Kamer. Er is een tweeminutendebat aangevraagd door het lid Zalinyan namens PRO. We gaan dat verzoek doorgeleiden naar de Griffie plenair, dus daar zien we elkaar vast nog wel een keer terug.

Dan zijn er ook nog een paar toezeggingen gedaan, ook vanuit de eerste termijn inderdaad. Dus als de minister en de staatssecretaris even goed meeluisteren en de leden ook, dan ga ik ze even voorlezen.

- De circulaire hefboom volgt op zeer korte termijn. Dat is een toezegging van de minister.

- De minister stuurt de Agenda Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen op korte termijn naar de Kamer.

Dat is al gebeurd inmiddels, hoor ik. Het zijn ook toezeggingen uit de eerste termijn. Hier staat bijvoorbeeld ook dat er dadelijk iets volgt na het zomerreces, dus zal ik ook even aanpassen.

- Rond Prinsjesdag -- dat is bijna -- informeert de minister de Kamer over een eventueel ibo, een interdepartementaal beleidsonderzoek. Dat is een toezegging aan het lid Zwinkels.

- Voor het einde van het jaar stuurt de minister een update over de bestaande regelingen voor circulaire economie, onder andere over de financiering. Dat was ook een toezegging aan het lid Zwinkels.

- De uitvoeringsagenda komt voor het einde van het jaar naar de Kamer. De ontwikkelingen op het gebied van de UPV uit de Circular Economy Act worden daarin ook meegenomen.

Ik zie de minister knikken.

- In de brief die voor het eind van het jaar naar de Kamer wordt gestuurd, neemt de minister ook de aanbevelingen van de WKR en het PBL mee. Dat is een toezegging aan het lid Kostić.

Dan is er ook nog een toezegging door de staatssecretaris gedaan.

- De staatssecretaris geeft in de door de minister toegezegde brief een update specifiek op de dubbele belasting en de Europese beleidsruimte die daarvoor nodig is.

Klopt dat, meneer de staatssecretaris? Dat is het geval, hoor ik. Dank u wel.

Zijn we iets vergeten, meneer de griffier? Ik geloof het niet. Nee. Dan dank ik de mensen op de publieke tribune. De opkomst -- daar moet ik mevrouw Müller wel gelijk in geven -- is inderdaad groot voor een korte tweede termijn. Dat zie je niet snel, dus dank dat u de moeite heeft genomen en kom ook behouden thuis dadelijk. Ik dank ook de mensen die thuis hebben gekeken en geluisterd via het digitale kanaal, onze Kamerbode, de Dienst Verslag en Redactie en ook de beide bewindspersonen en hun teams, de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en onze trouwe griffier. Hartelijk dan allemaal. En dan sluit ik dit debat. Dan zijn we klaar.

Sluiting 19.03 uur.